



© Bulls



Tiiger

Suundumusi planeeringutes

Liisa Pakosta

Koolitus planeerimisseaduse muudatustest

juuni/juuli 2009

ÜHTSUS ♦ KOOSTÖÖVALMIDUS ♦ LAHENDUSEKESKSUS ♦ EESMÄRGIPÄRASUS



Koolituse lõpuks:

1. Olete värskendanud oma teadmisi suundumustest planeeringute vallas Euroopas
2. Olete tutvunud planeerimisseaduse muudatustega teemade kaupa
3. Olete vahepeal lõunatanud omal käel
4. Olete saanud küsimusi esitada

Küsimusi saab muidugi edaspidigi küsida!



Euroopa Liit ja planeeringud

- ◆ Masu ja planeering kui vahend regiooni arendamiseks, majanduse elavdamiseks, sotsiaalküsimuste lahendamiseks.
- ◆ Struktuursed ümberkorraldused / tagasipöördumine
- ◆ Kliimamuutused, energiasäästlikkus
- ◆ Regioonide eripärade ärakasutamine
- ◆ Avatud turg, ühenduvus
- ◆ Säästlikkus ka seal, kus sellele varem tähelepanu ei pööratud

ÜHTSUS • AUKESKÖÖRUMIDES • ÜHANE ILUSEKESKUS • EESMÄRGIPÄRASUS



Euroopa planeerib '09

- ◆ EL majandusedu eeldaks regioonide eripäraseid arenguid, mitte 0-keskmist.
- ◆ Geograafiline kontsentreerumine
- ◆ Demograafiline kriis, vananemine
- ◆ Kliimamuutuste mõju kasvab, erinev piirkonniti
- ◆ Uus energiaparadigma, tõusvad hinnad
- ◆ Uue ja vana Euroopa ühendamine



EPL, 04.06.2009:

Robin Söderling: kas uus tippmees on sündinud?

Kui hästi vaadata, võib näha Söderlingi sarnasust Eesti esireketi Kaia Kanepiga. Söderlingil on kõrgeim edetabelikoht 15., Kanepil praegune 18. Mõlemad on ehmatanud tippmängijaid. Kumbki pole veel suur staar. Kuid Söderling on võitnud kolm profiturniiri ja alistanud liidri. Söderlingi sünnilinn **Tibro** - 10 000 elanikku - kõlab sama armsalt kui **Haapsalu**. **Tibro** oli varem tuntud vaid kui Rootsi mööblitööstuse pealinn. **Viimase nädala jooksul** on aga nii **Tibro** kui ka Söderlingi tuntus tõusnud hüppeliselt.



Energeetika, transport

- ◆ Planeeringuid tehakse tuleviku jaoks. Milleks siis autoteed?
- ◆ Energeetika asub ruumis. Ruum mõjutab energiatarvet.
- ◆ Ühenduvus: maja, küla/asum, riik
- ◆ Transpordivajadus (mis on jalgsiteekonna/jalgrattatee kaugusel?)



Ilves: halb lennuühendus kahjustab Festit

DELFI, 19.03.2009. President Toomas Hendrik Ilves ütles, et Eesti konkurentsivõime suureks probleemiks on hea lennuühenduse puudumine. Minu meelest on siin suur probleem. Me võime olla Skype abil maailmaga ükskõik kui hästi ühenduses, kuid kui Eestisse jõudmiseks kulub kaheksa tundi nendest kohtadest, kust see peaks aega võtma kaks, siis see on meie konkurentsivõimet kahjustav, ütles Ilves Presidendi Kärjajatel.

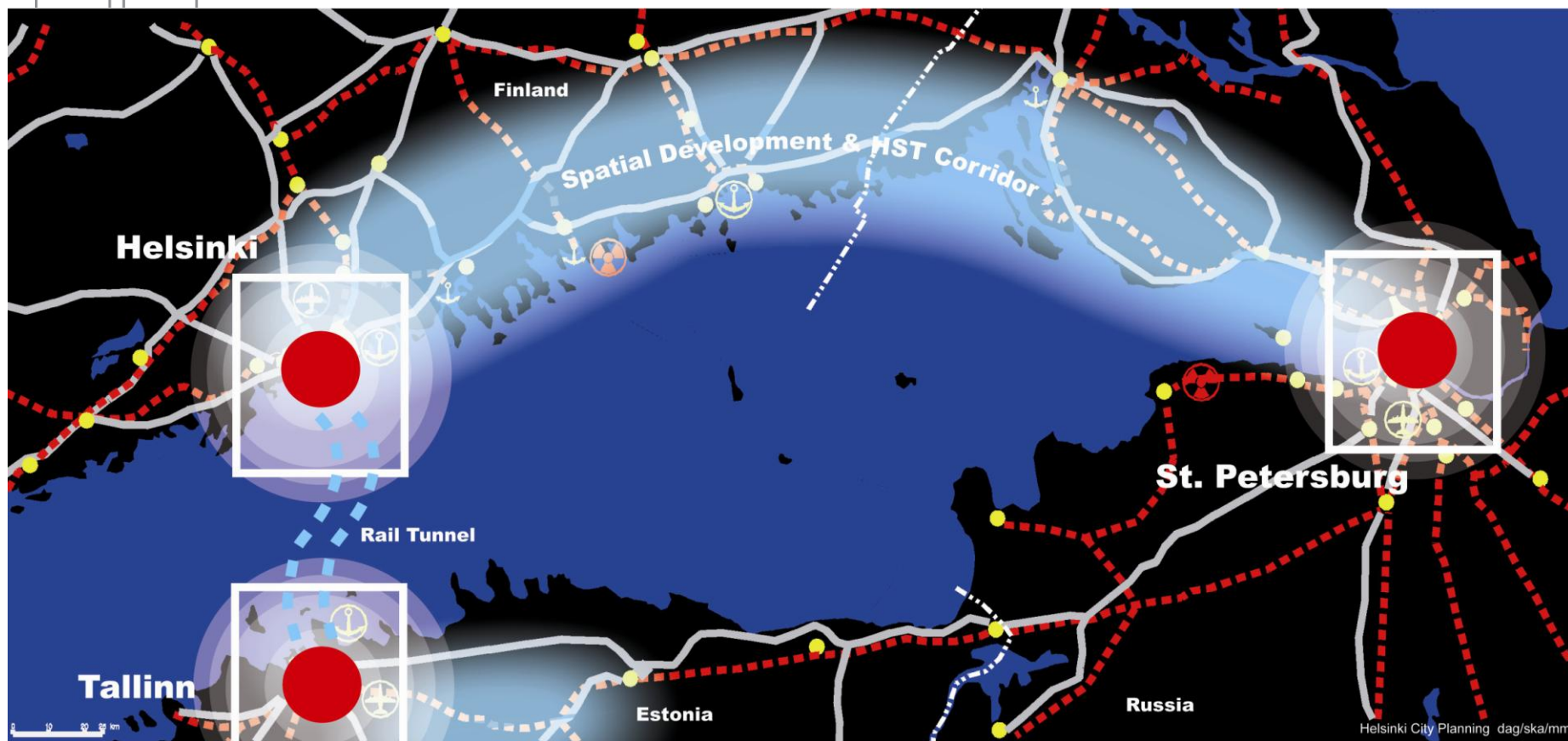
1993
5h
5h



2020
5h
5h



Figure 2. Travel times (time-space distances) on railway (according to Klaus Spiekermann)



ÜHTSUS ♦ KOOSTÖÖVALMIDUS ♦ LAHENDUSEKESKSUS ♦ EESMÄRGIPÄRASUS

Merealade ruumiline planeerimine

- ◆ Maismaaplaneerimine on hästi läbi harjutatud (esineb veel ka arenguruumi). Merealade ruumiline planeerimine Eestis vähem arenenud.
- ◆ Meri on maa, mille peal on juhtumisi vesi.
- ◆ **Rannikuveed** (siirdeala; Eestis EL kõige reostunum)
- ◆ **Territoriaalmeri** (12 meremiili, riigil suveräänne õigus)
- ◆ **Majandusvöönd: § 2 (2) Eesti Vabariigi jurisdiktsioonile majandusvööndis on allutatud:**

- ◆ 3) tehissaarte rajamine ja seadmestiku paigaldamine;
- ◆ 4) muu majandustegevus.



Merealade kasutamishuvi üha kasvab

- ◆ Meremajandus (kalandus, vetikatooted jpm)
- ◆ Kaevandamine
- ◆ Energia (torud, tuulikud, merepõhjasoojus, laineenergia jpm)
- ◆ Riigikaitse
- ◆ Piirivalve
- ◆ Merereostuse vastane tegevus (*Nordstream*)
- ◆ Laevateed
- ◆ Hobid, vabaajategevused, turism
- ◆ Keskkonnakaitse jne

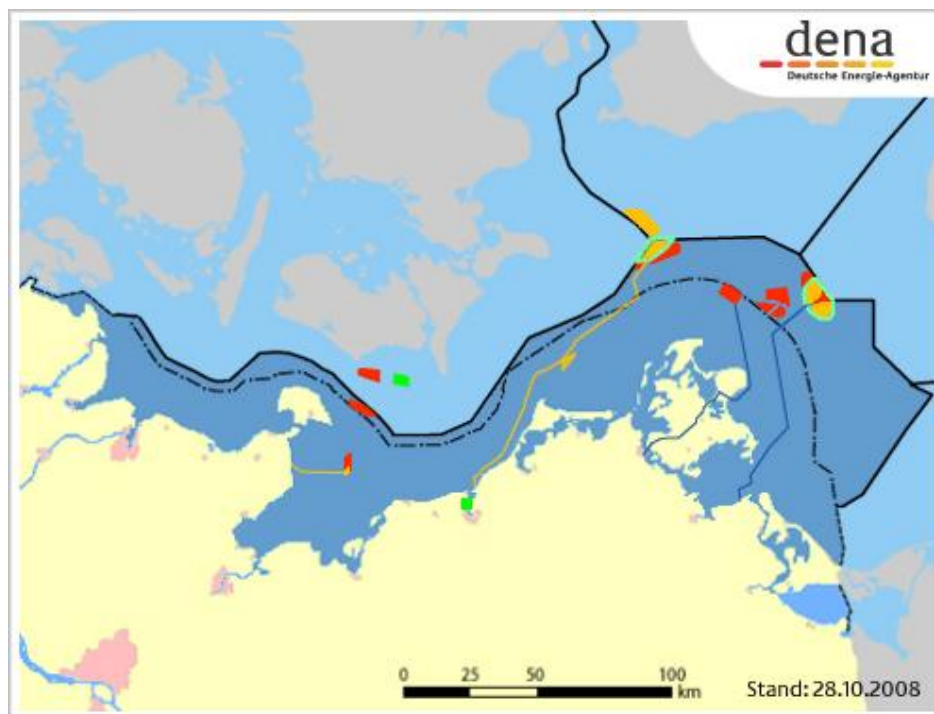


EL senised praktikad:

- ◆ Merealade ruumiline planeerimine (*maritime/marine spatial planning*)
- ◆ Tsoneerimiskavad (*ICZM = Integrated Coastal Zone Management*). Need osutunud sobimatuks
- ◆ Ehituslubade väljastamine majandusvöötmes
- ◆ Euroopa Komisjoni poolt ühtlustatud kompetentse aastaks 2011/12



Levinuim: maakonnaplaneeringud



ÜHTSUS ♦ KOOSTÖÖVALMIDUS ♦ LAHENDUSEKESKSUS ♦ EESMÄRGIPÄRASUS



Tendentse

- ◆ Tuulikud maismaal on odavamad ehitada kui avamerel, kuid mõjutavad inimeste elukeskkonda oluliselt rohkem.
- ◆ Avameretuulepargid on oluliselt soositumad
- ◆ Keskkonnamõjud, mõjud maastikule, müra, liikuv vari, elukeskkond, vaated
- ◆ Töökohti suhteliselt vähe, olulisem on energiaturvalisus
- ◆ Tuul on piiratud loodusressurss



Tendentse (2)

- ◆ “Hiiumaale 500 MW? 1000 MW? See ei ole võimalik! See oli see Dagö, see armas saar? Kellel selline mõte tuli?”
- ◆ 10 MW = 1 - 2 km²
- ◆ Nii maismaal kui avamerel maa multifunktsionaalne kasutus
- ◆ Maismaatuulepargid asustusest eemal, seotud paljude vaietega, asukohad määratud maakonnaplaneeringutega



Arengukavas ette nähtud tegevused vajavad ruumi

- ◆ Kõikidel tegevustel on koht ruumis.
- ◆ Kaasaja maailmas on ühe maalapi kohta väga **palju erinevaid huvisid** (keskkonnakaitsest maavarade kaevandamiseni, ehitamisest riigikatseni jne jne). Sealhulgas on ka kodaniku **isiklikud** huvid, pere huvid, ametniku poolt **kureeritava valdkonna** huvid.
- ◆ Planeering = kõikide huvide vahel pikaajalise **tasakaalupunkti** leidmine.
- ◆ Tasakaalupunktid peavad kokku moodustama **arengu**, mis vastab riiklikele ruumilise arengu eesmärkidele.

Riigi- ja kohaliku omavalitsuse teenistujatele

- ◆ Eesti ei koosne ainult tähemärkidest, vaid ka kilomeetritest...
- ◆ ...jõgedest, inimasustusest, metsadest, põldudest, elulaadist, koolilastest, päikesetõusust, asfaldist, linnupesadest, põhjaveest, polügonidest, kruusast ja raudteeliipritest...
- ◆ Igal arengukaval, projektil, on **ruumiline väljund**.



Mõtle nagu planeerija!

- ◆ Kus hakkavad paikneva arengukavas kavandatud tegevused?
- ◆ Kaalu erinevaid ruumistsenaariume
- ◆ Arutle, mis ruumilist paiknemist ja asukohavalikuid mõjutab, millised on kumulatiivsed efektid, olemasolev olukord
- ◆ Vaata, kus on inimesed, ühistransport, lendoravad jne
- ◆ Ajatelg: milline on olukord 30 aasta pärast

ÜHTSUS ♦ KOOSTÖÖVALMIDUS ♦ LAHENDUSEKESKSUS ♦ EESMÄRGIPÄRASUS

Kooskõlastajate on investeeringu (mõistliku investeeringu) võti

- ◆ Sõnasta riigi/KOV huvid (vt arengukavade ruumiline mõõde!)
- ◆ Otsi konsensust (*saavutati kas koostöö või kompromiss*)
- ◆ Paku alternatiive
- ◆ Osale protsessis algusest peale
- ◆ Ole LOOMINGULINE
- ◆ Mõtle oma palga peale. Ja mõtle oma lastelaste peale
- ◆ **Ole veel loomingulisem**



Kirjuta korralikult!

- ◆ Riigi huvidest tulenevad kaalutlused väljenda kirjalikult, selgelt, põhjalikult
- ◆ Pea kinni tähtaegadest
- ◆ Abista planeerijaid oma valdkonna teabega ja analüüsidega
- ◆ Planeeringuga lood uued reeglid tulenevalt füüsilisest ja sotsiaalsest struktuurist
- ◆ Mõtle mitte tänases, vaid ülehomses päevas



SISEMINISTEERIUM
Estonian Ministry of the Interior

Suur tänu! Head koolituse jätku!

Liisa Pakosta

Liisa.pakosta@siseministeerium.ee

5026191; 6125175

ÜHTSUS ♦ KOOSTÖÖVALMIDUS ♦ LAHENDUSEKESKSUS ♦ EESMÄRGIPÄRASUS